

advies
aan b&w

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er:	Hans Jansen Tel.: (0495) 57 53 19 en: Saskia Doek (0495) 575 487	
Portefeuillehouder(s)	: P.P.H. Sterk	Nummer B&W-advies: BW-008510

ONDERWERP

Tussenevaluatie persoonsgebonden budget Wmo en Jeugdhulp 2015 (PGB)

ADVIES

1. Besluiten om kennis te nemen van de tussenevaluatie persoonsgebonden budget Wmo en Jeugdhulp 2015 (PGB);
2. Besluiten om de huidige PGB tarieven voor individuele begeleiding, begeleiding in groepsverband en kortdurend verblijf zoals vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Weert 2015 en Nadere regels Jeugdhulp gemeente Weert 2015, niet te wijzigen;
3. Besluiten om de werkwijze met betrekking tot het toepassen van de hardheidsclausule zoals besloten in BW-008169 op 10 maart 2015 met ingang van 1 juli 2015 te verlengen met 6 maanden, uiterlijk tot 1 januari 2016;
4. Besluiten om het mandaat aan het afdelingshoofd WIZ om namens het college in individuele gevallen het maximale tarief voor Begeleiding individueel door categorie A hulpverleners (professionele organisaties) te verhogen tot € 63,- te verlengen tot 1 januari 2016;
5. Besluiten om het mandaat aan het Centrum voor Jeugd en Gezin om namens het college in individuele gevallen het maximale tarief voor Begeleiding individueel door categorie A hulpverleners (professionele organisaties) te verhogen tot € 63,- met ingang van 1 juli 2015 te verlengen tot 1 januari 2016.

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

- BW-008169 Tariefproblematiek PGB Wmo en Jeugdwet, vastgesteld door uw college op 10 maart 2015;

Weert, 8 juni 2015 De directeur		S		B	W	W	W	W
					HL	FvE	PS	GG
			akkoord					
			bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 30 juni 2015								

In te vullen door het B&W secretariaat:

☐ Akkoord	☐ Niet akkoord	☐ A-stuk
☐ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder	☐ Gewijzigde versie	☐ B-stuk
☐ Anders, nl.:		☐ C-stuk

Beslissing d.d.:

Akkoord met advies

30 JUNI 2015

Nummer:

4

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 5
Pagina 1

- BW-007946 Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Weert 2015, vastgesteld door uw college op 11 december 2014;
- BW-007872 Nadere regels jeugdhulp 2015, vastgesteld door uw college op 27 november 2014;
- RAD-001020 Verordening jeugdhulp gemeente Weert 2015, vastgesteld door de Raad op 9 oktober 2014;
- RAD-001019 Wmo verordening 2015, vastgesteld door de Raad op 9 oktober 2014.

Algemeen:

Huidige tijdelijke oplossing loopt tot 1 juli 2015

Op 10 maart 2015 heeft uw college het besluit genomen om binnen het vastgestelde beleid en de daarbij horende tariefstructuur de hardheidsclausule te gebruiken om maatwerk te kunnen leveren zoals bedoeld in artikel 2.1.3. lid 2 sub b. van de Wmo en artikel 2.9 sub c. van de Jeugdwet om in individuele en specifieke gevallen toch tot een passende maatwerkvoorziening te komen. Deze tijdelijke oplossing geldt tot uiterlijk 1 juli 2015.

Probleem: PGB aanbieders vinden tarief te laag, tijdelijke oplossing

De noodzaak van deze notitie ligt met name in de roep van enkele aanbieders (die ondersteuning bieden op basis van PGB) dat het gehanteerde uurtarief voor begeleiding individueel voor hen niet kostendekkend is. Omdat dit probleem door een aantal aanbieders en klanten als zeer urgent werd ervaren heeft het regionaal ondersteuningsteam regie eind februari 2015 de colleges voorgesteld om het probleem tijdelijk tot 1 juli 2015 met de hardheidsclausule op te lossen. De regionale werkgroep PGB moet voor 1 juli 2015 een nadere analyse van de problematiek maken en een structurele oplossing voorstellen.

Conclusie onderzoek: tarief is niet te laag, voor overige effecten is nader onderzoek nodig

De regionale werkgroep PGB heeft een onderzoek ingesteld naar de hoogte van de tarieven. In de regionale PGB werkgroep zijn de Midden-Limburgse gemeenten en een afvaardiging van het ondersteuningsteam vertegenwoordigd. In de analyse zijn twee onderdelen onderzocht:

- A. Vergelijking van de tarieven met het algemene rekenmodel van Q-consult;
- B. Consultatiegesprekken met vier aanbieders.

De conclusies uit dit vergelijkend onderzoek zijn:

Ad A: Het gehanteerde tarief van de zeven samenwerkende gemeenten in Midden-Limburg van € 35,84,- voor individuele begeleiding lijkt een redelijk tarief, uitgaande van een normatief overheadpercentage van 15 %, een beroepsmatige verhouding van 70% MBO geschoolde werkers en 30% HBO geschoolde werkers en een generieke korting van 11% (door het Rijk opgelegd kortingspercentage in het gemeentefonds) op de tarieven van aanbieders.

Ad B: De aanbieders die aangeven een probleem te hebben met de hoogte van de PGB-tarieven zijn allemaal kleine aanbieders die in 2015 uit de regionale inkoop Zorg in natura geen budget hebben om klanten ZIN aan te bieden. Zij voelen zich veroordeeld tot het werken met een PGB. Uit de consultatiegesprekken blijkt verder dat:

- Zij hun onderneming starten met de overtuiging om het vooral anders te doen dan de grote(re) aanbieders;
- Zij vanuit deze overtuiging moeite lijken te hebben met het afschalen van zorg. Zij hebben dan ook in verhouding tot het aantal klanten veel en hoog geschoold personeel in dienst;
- Zij vooral hulpverlener zijn en moeite hebben met voeren van een goede bedrijfsvoering waarbij kosten en risico's worden geminimaliseerd.

De conclusie uit het onderzoek is dat het huidige PGB tarief voor organisaties met professionals in loondienst in beginsel toereikend is om noodzakelijke ondersteuning met

een PGB in te kunnen kopen. In het onderzoek is echter niet nagegaan wat de effecten zouden kunnen zijn van meer flexibiliteit in de hoogte van tarieven voor hulpverleners in relatie tot de noodzakelijk geachte omvang van de ondersteuning. Tevens is geconstateerd dat er onduidelijkheid bestaat ten aanzien van de toepassingsmogelijkheden van het PGB in relatie tot de bestedingsverantwoording. Deze onderwerpen behoeven nadere uitwerking zodat vooralsnog geconstateerd wordt dat in de tweede helft van 2015 de evaluatie wordt voortgezet met als aandachtspunten de tarieven voor andere categorieën van hulpverleners, flexibilisering van de tarieven voor hulpverlening, aanwendingsmogelijkheden van het PGB en verantwoording van besteedde middelen.

Gebruik huidige regeling is beperkt

Van de huidige regeling is zeer beperkt gebruik gemaakt door met name cliënten van een groep hulpverleners die om diverse redenen geen Zorg in natura overeenkomst met bijbehorend budgetplafond van de gemeente heeft ontvangen. Het PGB wordt dan gebruikt als escaperoute om aan een cliënt toch maatwerk, ook in termen van voorkeur voor een aanbieder, te kunnen blijven leveren. Voor heel Midden-Limburg gaat het om 14 cliënten, waarvan 2 via het CJG en 5 via de Wmo Weert. Vanwege dit maatwerk en het voortdurend overgangsrecht (eindigt op 1 januari 2016) wordt geadviseerd om de huidige tijdelijke procedure tot 1 januari 2016 voort te zetten.

Inzet tijdelijk oplossing in 2016 naar verwachting nauwelijks meer nodig

Voor verlenging tot 1 januari 2016 is gekozen omdat vanaf dan naar verwachting de aanbieders die nu alleen op basis van PGB kunnen werken, een contract ZIN zullen hebben. Bovendien zal de werkgroep PGB haar nader onderzoek eind september 2015 hebben afgerond, hetgeen ons voldoende tijd geeft om het *Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Weert 2015* en *Nadere regels jeugdhulp 2015* aan uw college voor te leggen voor wijziging, indien de conclusies van genoemd onderzoek daar aanleiding toe geven. Ook zal dan de procedure voor "plaatsing buiten contract" voor de Wmo gereed zijn: naast het ZIN-aanbod en het inzetten van een PGB bestaat ook de mogelijkheid om, daar waar het ingekochte ZIN-aanbod ontoereikend is een plaatsing buiten het contract te doen. Dit zal met name gelden voor de meer complexere/specialistischere ondersteuning. Ook deze oplossingsvorm komt voort uit voortschrijdend inzicht op basis van de praktijk. Voor Jeugdhulp hebben de colleges de procedure voor plaatsing buiten het contract reeds vastgesteld, voor WMO is dit voorstel nog in voorbereiding.

Gelet op bovenstaande is het noodzakelijk om vanaf 1 juli 2015 voor het gebruik van PGB's een heldere en onderbouwde richtlijn voor wat betreft de tarieven vast te stellen (verlengen van de huidige werkwijze tot 1 januari 2016).

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

Vanuit de samenwerking tussen de 7 Midden-Limburgse gemeenten is een werkgroep juridische zaken ingesteld. Deze juridische werkgroep heeft geadviseerd over de toepassing van de hardheidsclausule in de verordening Wmo en Jeugdhulp. Vanuit een juridisch perspectief lijkt het inzetten van de hardheidsclausule niet het meest geijkte middel om een financieel probleem op te lossen. Daarnaast kan het toepassen van de hardheidsclausule tot andere juridische risico's leiden bijvoorbeeld bij bezwaar en beroep. Er is echter geen andere afwijkingsmogelijkheid in de verordening, de beleidsregels en het besluit nadere regels opgenomen zodat het toepassen van de hardheidsclausule voor de korte termijn de enig overblijvende optie is. De juridische werkgroep adviseert dan ook om de afwijkingsbevoegdheid voor een zo kort mogelijke periode toe te passen en in de beschikkingen een einddatum op te nemen van ten laatste 31 december 2015. Dat betekent dat vooralsnog de huidige werkwijze in de uitvoering zou kunnen worden voortgezet tot 1 januari 2016 onder de voorwaarde dat:

- Deze werkwijze van het toepassen van de hardheidsclausule eindigt uiterlijk per 1 januari 2016 én;
- In de individuele beschikkingen m.b.t. de hardheidsclausule altijd een einddatum staat (tot - uiterlijk - 1 januari 2016) én;

- Er vanuit kan worden gegaan dat er financiële dekking is voor toekenning met een uurtarief van € 63,- per uur in plaats van € 35,84 per uur.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Begrotingspost:

De financiële omvang van deze tijdelijke maatregel is, evenals in het oorspronkelijk voorstel BW-008169 van 10 maart 2015, niet te kwantificeren. Wel is gebleken dat het beroep op deze maatregel de afgelopen maanden beperkt is geweest: voor heel Midden-Limburg gaat het om 14 cliënten, waarvan 2 via het CJG en 5 via de Wmo Weert. Vooral nog wordt daarom aangenomen dat de eventuele financiële consequenties kunnen worden opgevangen binnen de budgetten PGB Wmo en PGB Jeugd op respectievelijk grootboeknummer 672.00.00 en 672.00.01 categorie 6.423.009 van in totaliteit € 3.160.489,00.

Beschikbaar bedrag:

De werkwijze is erop gericht om met de aanpassing van het maximum uurtarief op cliënt niveau toch binnen het vastgestelde PGB budget te blijven. In dat geval zal er geen effect zijn op de uiteindelijke bestedingen.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Raadsleden
- ❖ Interne organisatie
- ❖ Overigen (bijv. afzender/aanvrager)

Nadere specificatie:

- Cliënten die een beroep hebben gedaan op de hardheidsclausule voor categorie A hulpverleners.
- Instellingen voor PGB hulpverlening waarvan cliënten een beroep hebben gedaan op de hardheidsclausule.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ TILS-lijst
- ❖ Brief
- ❖ Gemeentelijke website
- ❖ Intranet

Nadere specificatie:

- Raad - TILS lijst
- Interne organisatie - Intranet
- Cliënten - per brief en via de gemeentelijke website
- Aanbieders - via de gemeentelijke website

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Afdeling WIZ, uitvoeringsonderdeel Wmo

Extern:

Regionaal Ondersteuningsteam 3D, Samenwerkende gemeenten Midden-Limburg;
Werkgroep PGB, Samenwerkende gemeenten Midden-Limburg;
Werkgroep juridisch, Samenwerkende gemeenten Midden-Limburg
Aanbieders van PGB ondersteuning

BIJLAGEN

Openbaar:

Notitie: Tussenevaluatie persoonsgebonden budget Wmo en Jeugdhulp 2015 (PGB)

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Tussen-evaluatie Persoonsgebonden budget (PGB)

1. Inleiding

De zeven Midden-Limburgse gemeenten hebben een gezamenlijke visie ontwikkeld met betrekking tot de PGB-tariefstructuur, zowel voor de functies binnen Jeugdhulp als Wmo. In 2014 is gekozen om, voor de van het Rijk overgehevelde taken (begeleiding individueel, begeleiding groep en kortdurend verblijf), differentiatie in de PGB-tarieven mogelijk te maken¹. Ondersteuning kan door verschillende personen geboden worden:

1. een organisatie met professionals in loondienst,
2. een ZZP'er,
3. een niet professional in loondienst en
4. eerste- of tweedegraads familieleden.

Deze differentiatie wordt in de diverse nadere (beleids)regels Wmo en Jeugd van de Midden-Limburgse gemeenten uitgedrukt in percentages van het maximale PGB-uurtarief per functie, bijvoorbeeld voor individuele begeleiding €35,84,- per uur.

De noodzaak van deze notitie ligt met name in de roep van enkele aanbieders (die ondersteuning bieden op basis van PGB) dat het gehanteerde uurtarief voor begeleiding individueel, voor hun niet kostendekkend is. Omdat dit probleem als zeer urgent werd ervaren, heeft het regionaal ondersteuningsteam regie eind februari 2015 de colleges voorgesteld om het probleem tijdelijk tot 1 juli 2015 met de hardheidsclausule op te lossen. De regionale werkgroep PGB moet voor 1 juli 2015 een nadere analyse van de problematiek maken en een structurele oplossing voorstellen.

2. Probleemanalyse

Om meer zicht te krijgen op het probleem wordt hieronder kort beschreven hoe de PGB-tarieven voor 2015 tot stand zijn gekomen:

- In eerste instantie was het plan dat de tarieven werden afgeleid van de Zorg in Natura-tarieven (ZIN-tarieven);
- Na de inkoop van de ZIN bleek dat wanneer de PGB-tarieven afgeleid zouden worden van deze ZIN-tarieven, de tarieven voor de PGB's dan hoger zouden zijn dan de AWBZ tarieven in 2014. De situatie zou dan ontstaan dat mensen vanaf 2015 meer PGB zouden krijgen voor dezelfde zorg die zij reeds in 2014 ontvingen. Dit is onwenselijk, omdat dan het beschikbare lokale PGB budget zeker ontoereikend zou zijn en we daarmee ook een niet-gewenst signaal zouden uitzenden dat niet bij het beleid past. Bovendien waren kennelijk de gehanteerde AWBZ tarieven toereikend om de benodigde ondersteuning in te kopen. Gezien bovenstaande is vervolgens besloten om uit te gaan van de AWBZ tarieven zoals die golden in 2014;
- Echter, na toepassing in de praktijk per 1 januari 2015 is op basis van voortschrijdend inzicht gebleken dat onder het oude AWBZ-regime het PGB flexibeler kon worden ingezet, waardoor er destijds bij de aanbieders met de tarieven geen probleem leek te zijn. In de oude AWBZ werden namelijk de volgende zaken toegestaan die in de Jeugdwet en de Wmo niet meer tot de mogelijkheden behoren:
 - Er werd geïndiceerd in klassen, waarbij het gemiddelde van de klasse werd uitbetaald. Omdat we in het huidige toegangsmodel gekozen hebben voor maatwerk, past deze systematiek niet meer. De omvang van de ondersteuning wordt nu bepaald in de noodzakelijke uren (maatwerk).
 - In de AWBZ werd gewerkt met een maximumtarief van € 63,-. Het was hiermee mogelijk om minder uren ondersteuning dan geïndiceerd in te kopen tegen een hoger tarief tot maximaal € 63,-.
 - Onder de AWBZ was uitruil van functies nodig. Als een PGB bestond uit meerdere functies, bijvoorbeeld individuele begeleiding en kortdurend verblijf, dan konden de middelen voor individuele begeleiding worden ingezet voor kortdurend verblijf.

¹ Voor de gemeenten in Midden Limburg West geldt deze differentiatie ook voor hulp bij het huishouden.

- In de AWBZ werd gewerkt met een verantwoordingsvrij bedrag. Dit vrij besteedbare bedrag is anderhalf procent van het budget, met een minimum van € 250,- en een maximum van € 1.250,-.

In het onderstaande voorbeeld zijn de verschillen tussen het PGB in de AWBZ en het PGB in de Wmo voor dezelfde uitgangssituatie weergegeven.

Voorbeeld casus PGB bij individuele begeleiding		
Een klant met psycho-sociale/psychiatrische beperkingen ontvangt ondersteuning in de vorm van individuele begeleiding door een gedragskundig hulpverlener met als doel om zijn soms onvoorspelbare gedrag waarbij mensen in zijn omgeving soms agressief benaderd worden te beheersen.		
Daartoe brengt een hulpverlener 2 maal per week een bezoek aan huis en oefent met de klant gedragingen in de praktijk en probeert de klant te laten inzien wat zijn gedrag bij anderen teweeg brengt. Gemiddeld komt de hulpverlener 2 keer per week en blijft 1 tot 1,5 uur. Als het zo uitkomt kunnen de bezoeken ook korter duren en frequenter zijn. In totaal acht de indicatiesteller 3 uur per week toereikend.		
	AWBZ	WMO
Indicatie	BGI, klasse 2	BGI, 3 uur per week
Omvang indicatie	2,0 tot 3,9 uur per week	3 uur per week
Looptijd indicatie	6 maanden	6 maanden
In te kopen product	Thuisbegeleiding	Thuisbegeleiding
PGB bedrag	€ 107,55 per week	€ 107,55 per week
Maximum uurtarief aanbieder	Max € 63,- per uur	€ 35,84 per uur
In te kopen omvang	Van 1,7 uur à € 63,- tot 3,9 uur à € 27,58	3 uur per week à € 35,84
Voordeel	Flexibiliteit voor de klant	Zekerheid dat ingekochte zorg past bij indicatie
Nadeel	Te weinig begeleiding bij hoog hulpverlenerstarief	Maximum bedrag bij specialistische zorg in specifieke gevallen soms te laag

Door een aantal aanbieders is aangegeven dat de huidige PGB-tarieven niet toereikend zijn. Omdat het PGB de enige manier voor aanbieders zonder of met een ontoereikend ZIN budget is om ondersteuning aan klanten te kunnen leveren, wordt het probleem bij klanten als bij aanbieders als zeer urgent ervaren. Om met een snelle tijdelijk oplossing te komen om aanbieders de gelegenheid te bieden klanten die hun ondersteuning nodig hebben deze te bieden en om mogelijke negatieve media te voorkomen, is in maart 2015 door de zeven Midden Limburgse gemeenten besloten om het afdelingshoofd van de Wmo en het CJG te mandateren om daar waar nodig gebruik te maken van de hardheidsclausule. Dit was een tijdelijke noodoplossing tot 1 juli 2015. Gedurende deze periode is onderzoek gedaan naar de houdbaarheid van de eerder vastgestelde tarieven, waarna er een nieuw voorstel gedaan wordt voor de periode na 1 juli 2015. Het voorliggende advies is daar het resultaat van.

Naast het ZIN-aanbod en het inzetten van een PGB bestaat ook de mogelijkheid om, daar waar het ingekochte ZIN-aanbod ontoereikend is een plaatsing buiten het contract te doen. Dit zal met name gelden voor de meer complexere/specialistischer ondersteuning. Ook deze oplossingsvorm komt voort uit voortschrijdend inzicht op basis van de praktijk. Voor Jeugdhulp hebben de colleges de procedure voor plaatsing buiten het contract reeds vastgesteld, voor WMO is dit voorstel nog in voorbereiding. Daarnaast zal in de nieuwe inkoopprocedure voor 2016 meer ruimte komen voor toetreding van (nieuwe) aanbieders, waardoor de PGB-constructie voor deze gevallen naar verwachting minder nodig zal zijn.

Desondanks blijft het noodzakelijk om vanaf 1 juli 2015 voor het gebruik van PGB's een heldere en onderbouwde richtlijn voor wat betreft de tarieven vast te stellen. De fundamentele vraag die uit bovenstaande probleemanalyse naar voren komt is als volgt: is het PGB-tarief van € 35,84 voor de functie individuele begeleiding toereikend voor het uitvoeren van de werkzaamheden door de diverse hulpverlenende organisaties binnen de Wmo en de Jeugdhulp?

3. Aanpak

De regionale werkgroep PGB heeft een onderzoek ingesteld naar de hoogte van de tarieven. In de regionale PGB werkgroep zijn de Midden-Limburgse gemeenten en een afvaardiging van het ondersteuningsteam vertegenwoordigd. De analyse bestaat uit twee onderdelen:

- A. Vergelijking van de tarieven met het rekenmodel van Q-consult;
- B. Consultatiegesprekken met vier aanbieders.

Analyse van de tarieven met het rekenkundig model van Q-consult.

Hoe wordt het uurtarief opgebouwd?

Het uurtarief wordt opgebouwd uit een tweetal componenten, namelijk (1) het basis uurtarief en (2) de opslagen.

Basis uurtarief

1. Bruto loon/ bruto jaarinkomen; het loon dat een zorgverlener krijgt, voor aftrek van belastingen en premies. Dit loon is inclusief vakantiegeld, eindejaarsuitkering en onregelmatigheidstoeslag (indien van toepassing);
2. Werkgeverslasten; wettelijk verplichte premies die een werkgever moet afdragen, zoals: pensioenpremie, premie WIA, WW, etc;
3. Productiviteit; het percentage van de tijd dat een zorgverlener daadwerkelijk aan het leveren van zorg besteed. Denk hierbij aan: de vertaling van bruto naar netto werkbare uren (vakantie, opleiding, ziekteverzuim) en de niet-productieve uren (administratie, overleg, reistijd).

Opslagen

1. Overhead, bestaande uit:
 - loonkosten en werkgeverslasten van leidinggevenden en ondersteunend personeel;
 - verzekeringen e.d. (WW, AOV).
2. Reiskosten, bestaande uit:
 - gemaakte reiskosten van/naar klant;
 - naar kantoor en
 - tijdens de begeleiding van de klant.
3. Gebouw (voornamelijk van toepassing bij groepsactiviteiten). Denk aan:
 - kapitaallasten (huur, hypotheek);
 - schoonmaak;
 - beveiliging;
 - gas/water/licht;
 - inrichting gebouw/inventaris.

De gebouwenopslag is in de onderstaande berekening niet meegenomen, aangezien het specialistische, individuele begeleiding betreft, hetgeen meestal thuis bij de klant plaatsvindt.

4. Materieel/overig (specifieke materialen nodig voor de zorg en overige kosten):
 - materiaal voor groepsbehandeling;
 - geneesmiddelen;
 - materiaal voor opleiding;
 - overige kosten.
5. Risico-opslag; marge bovenop de kostprijs om risico's te kunnen beheersen en marge te kunnen maken. Met deze component is geen rekening gehouden. De werkgroep is van mening dat enig risico inherent is aan ondernemen.

Bronnen kostencomponenten

1. Cao VVT; bruto loon, werkgeverslasten;
2. HHM Onderzoek parameterwaarden zorgzwaartepakketten; productiviteit, materiaal/overig, gebouw;
3. Nza-tarieven; productiviteit, overhead, gebouw;
4. Normen belastingdienst; reiskosten.

Berekeningen

Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief:

- A. Overhead (tabel 1): wij gaan in de berekening uit van een overhead van 15%. Volgens het rekenmodel van Q-consult is de norm in deze sector is 12,5%.
- B. Korting (tabel 2): uitgaande van de budgetten van de gemeenten werd bij het inkoopproces bij de aanbieders van ZIN een generieke korting van 25% opgelegd. De aanbieders konden deze korting opvangen door te draaien aan de knoppen: prijs en volume. Het lijkt niet reëel om voor de PGB-tarieven een vergelijkbare generieke korting op te leggen omdat het volume als parameter niet kan worden meegenomen. In tabel 2 is een generieke korting van 11% op het PGB-uurtarief meegenomen. Dit komt overeen met de gehele korting die het Rijk heeft opgelegd bij de overheveling van taken.
- C. Verhouding MBO- en HBO-geschoolde medewerkers (tabel 3): wij gaan in de berekening uit van een verhouding van 70% MBO en 30% HBO. Wanneer gekeken wordt naar de inzet van personeel binnen de zorg, blijkt dat met name bij de geestelijke gezondheidszorg rond de 30% op HBO-niveau werkzaam is. In andere sectoren is dit percentage lager². Het genoemde percentage is derhalve een reëel percentage. Immers, niet alle begeleidingswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door MBO-geschoolde medewerkers. Andersom geldt iets vergelijkbaars. "Eenvoudigere" werkzaamheden behoeven niet per definitie door diezelfde hooggeschoolde medewerker te worden uitgevoerd.

Op de volgende pagina's vindt u de tabellen met de resultaten.

² Bron: <http://werknemersindezorg.nl/overzicht-inhoud/beroepsinhoud/de-toekomst-van-verpleging-en-verzorging?start=2>

Tabel 1.					
Bruto (€) jaarinkomen medewerker	Opslag rijkosten (norm) 10 km * €0,19	Opslag materiaalkosten (norm) 5 %	Uurtarief (€) (incl. 20% overhead)	Uurtarief (€) (incl. 15% overhead)	Uurtarief (€) (incl. 10% overhead)
20.000	10 km * €0,19	5 %	30,02	28,85	27,68
22.000	10 km * €0,19	5 %	32,84	31,55	30,26
24.000	10 km * €0,19	5 %	35,65	34,24	32,84
26.000	10 km * €0,19	5 %	38,46	36,94	35,41
28.000	10 km * €0,19	5 %	41,27	39,63	37,99
30.000	10 km * €0,19	5 %	44,09	42,33	40,57
32.000	10 km * €0,19	5 %	46,90	45,02	43,15
34.000	10 km * €0,19	5 %	49,71	47,72	45,73
36.000	10 km * €0,19	5 %	52,52	50,41	48,3
38.000	10 km * €0,19	5 %	55,33	53,11	50,88
40.000	10 km * €0,19	5 %	58,18	55,80	53,46

Tabel 2					
Uurtarieven uitgaande van generieke korting van 11%					
Bruto (€) jaarinkomen medewerker	Opslag rijkosten (norm) 10 km * €0,19	Opslag materiaalkosten (norm) 5 %	Uurtarief (€) (incl. 20% overhead) = tarief*0,89	Uurtarief (€) (incl. 15% overhead)	Uurtarief (€) (incl. 10% overhead)
20.000	10 km * €0,19	5 %	26,72	25,68	24,64
22.000	10 km * €0,19	5 %	29,23	28,08	26,93
24.000	10 km * €0,19	5 %	31,73	30,47	29,23
26.000	10 km * €0,19	5 %	34,23	32,88	31,51
28.000	10 km * €0,19	5 %	36,73	35,27	33,81
30.000	10 km * €0,19	5 %	39,24	37,67	36,11
32.000	10 km * €0,19	5 %	41,74	40,07	38,40
34.000	10 km * €0,19	5 %	44,24	42,47	40,70
36.000	10 km * €0,19	5 %	46,74	44,86	42,99
38.000	10 km * €0,19	5 %	49,24	47,27	45,28
40.000	10 km * €0,19	5 %	51,78	49,66	47,58

Tabel 3		Verhouding MBO- en HBO- geschoolde medewerkers	
MBO	HBO	Berekening (= % MBO * % HBO) Korting 11% Overhead 15%	Uurtarief
100%	0%	$(1,0 * 30,47) + (0,0 * 44,86) =$	30,47
90%	10%	$(0,9 * 30,47) + (0,1 * 44,86) =$	$27,423 + 4,486 = 31,909$
80%	20%	$(0,8 * 30,47) + (0,2 * 44,86) =$	$24,376 + 8,972 = 33,348$
70%	30%	$(0,7 * 30,47) + (0,3 * 44,86) =$	$21,329 + 13,458 = 34,787$
60%	40%	$(0,6 * 30,47) + (0,4 * 44,86) =$	$18,282 + 17,944 = 36,226$
50%	50%	$(0,5 * 30,47) + (0,5 * 44,86) =$	$15,235 + 22,43 = 37,665$
40%	60%	$(0,4 * 30,47) + (0,6 * 44,86) =$	$12,188 + 26,916 = 39,104$
30%	70%	$(0,3 * 30,47) + (0,7 * 44,86) =$	$9,141 + 31,402 = 40,543$
20%	80%	$(0,2 * 30,47) + (0,8 * 44,86) =$	$6,094 + 35,888 = 41,982$
10%	90%	$(0,1 * 30,47) + (0,9 * 44,86) =$	$3,047 + 40,374 = 43,421$
0%	100%	$(0,0 * 30,47) + (1,0 * 44,86) =$	44,86

Conclusie vergelijking tarieven

Het gehanteerde tarief van de zeven samenwerkende gemeenten in Midden-Limburg van €35,84,- voor individuele begeleiding lijkt zodoende een redelijk tarief.

Ad B: Consultatiegesprekken met aanbieders

Tijdens de overleggen van de werkgroep PGB zijn ook enkele gesprekken gevoerd met aanbieders die momenteel alleen ondersteuning (kunnen) leveren op basis van PGB. Consultatiegesprekken zijn met vier aanbieders gevoerd. In deze openhartige gesprekken heeft de werkgroep gevraagd naar de opbouw van het PGB-uurtarief van de betreffende aanbieders. Hieronder vindt u in willekeurige volgorde (anoniem) een samenvatting van de consultatiegesprekken. Van twee aanbieders heeft de werkgroep ook de opbouw van het tarief mogen ontvangen.

Aanbieder A

Deze aanbieder biedt ondersteuning op het gebied van Beschermd Wonen en laat waar mogelijk klanten doorstromen naar zelfstandig wonen met begeleiding. 90% van hun klanten behoort tot de Wmo-doelgroep, 10% tot de Jeugd-doelgroep. Hun doelgroep bestaat vooral uit de GGZ-doelgroep met verslavingsproblemen, persoonlijkheids-problematiek en autisme.

Opbouw van het tarief

Begeleiding MBO niveau	€47,22,- per uur
Begeleiding HBO niveau	€55,76,- per uur
Sociale lasten	26%
Overheadkosten	43%

Opvallend:

- Hoge overheadkosten: de aanbieder rekent de terrein- en gebouwgebonden lasten die hij maakt in het kader van Beschermd Wonen mee in het uurtarief begeleiding.
- HBO- geschoold personeel: de aanbieder laat het HBO geschoold personeel dat de ondersteuning heeft geboden op het gebied van Beschermd Wonen, ook alle begeleiding uitvoeren. De aanbieder geeft aan dat dit nodig is omdat de problematiek van hun doelgroep zwaar en complex is en dat de reeds opgebouwde vertrouwensrelatie vanuit Beschermd Wonen essentieel is in de begeleiding. De aanbieder geeft aan niet te kunnen afschalen naar MBO- geschoold personeel.
- Geen overeenkomst voor ZIN: de aanbieder is vanwege het ontbreken van een contract genoodzaakt te werken in een PGB constructie. De aanbieder geeft aan in 2016 mee te doen in de regionale inkoop.

Aanbieder B

Deze aanbieder is ook een aanbieder van Beschermd Wonen. Hij biedt alleen begeleiding in het kader van de WMO. Hun klanten komen vooral uit andere instellingen naar hun toe (gevangenissen, afkickklinieken etc.). Hun doelgroep bestaat vooral uit klanten met een VG-grondslag in combinatie met psychiatrische problematiek. Met betrekking tot de transformatie geven zij aan dat zij door samenwerking met de anderen instellingen en de omgeving wel de omvang van de begeleiding in de toekomst zien afnemen, maar dat de begeleiding wel uitgevoerd moet blijven door HBO-geschoold personeel.

Opbouw van het tarief

Begeleiding HBO niveau	€53,29,- per uur
Directe loonkosten uitvoerend persoon	€ 40,77,-per uur
Indirecte personeelskosten ondersteunende medewerkers	€ 8,38,- per uur (= 20%)
Overige kosten (reizen, telefonie, laptop, kantoor)	€ 4,14,- per uur (= 10%)

Opvallend:

- HBO- geschoold personeel: Ook deze aanbieder heeft aangegeven zich alleen maar te richten op zeer complexe casuïstiek, waarvoor alleen HBO-personeel kan worden ingezet. Zij zetten in op ervaren HBO personeel met een sterk empathisch vermogen, dat 24 uur per dag beschikbaar is voor de klanten. In het kader van de veiligheid werken zij vaak met tweetallen en zetten zij sterk in op intervisie.
- Geen uitvoeringscontract: deze aanbieder heeft meegedaan aan de regionale aanbesteding en is ook toegelaten tot de raamovereenkomst. De aanbieder heeft geen uitvoeringsovereenkomst/budget en kan dus in 2015 geen klanten met ZIN bedienen. Deze aanbieder is ook genoodzaakt te werken in een PGB constructie. De aanbieder geeft aan in 2016 graag een uitvoeringsovereenkomst te krijgen.

Aanbieder C

Deze aanbieder biedt begeleiding groep en begeleiding individueel aan, voornamelijk jeugdigen (80% jeugd/20%WMO). De aanbieder ziet zichzelf als een middelgrote aanbieder die laagdrempelig is maar toch voldoende kwaliteit kan bieden. De groepsbegeleiding wordt gegeven in heel kleine groepen (max 5).

Van deze aanbieder is geen informatie over de opbouw van het tarief ontvangen.

Opvallend:

- Beginnend HBO- geschoold personeel: de aanbieder geeft aan de problematiek van de jeugdigen vraagt om HBO-geschoold personeel. De aanbieder geeft aan dat er veel aanbod is van beginnende HBO, waar zij gebruik van maakt.
- Geen uitvoeringscontract: deze aanbieder heeft meegedaan aan de regionale aanbesteding en is ook toegelaten tot de raamovereenkomst. De aanbieder heeft geen uitvoeringsovereenkomst/budget en kan dus in 2015 geen klanten met ZIN bedienen. Deze aanbieder is ook genoodzaakt te werken in een PGB constructie. De aanbieder geeft aan in 2016 graag een uitvoeringsovereenkomst te krijgen.

Aanbieder D

Deze aanbieder heeft ongeveer 6 medewerkers in dienst met een flexibel uren contract. Op dit moment biedt de aanbieder begeleiding aan ongeveer 24 klanten.

Opvallend:

- De aanbieder moet kosten van scholing, aanbesteding, audits etc. in de kostprijs verdelen over 24 klanten, wat de kostprijs enorm verhoogt.
- De aanbieder geeft aan de klanten vooral thuis te bezoeken, wat leidt tot hoge reiskosten van het personeel.
- De aanbieder heeft wel een raamovereenkomst, maar geen uitvoeringsovereenkomst/budget en kan dus in 2015 geen klanten met ZIN bedienen. Deze aanbieder is ook genoodzaakt te werken in een PGB constructie. De aanbieder geeft aan in 2016 graag een uitvoeringsovereenkomst te krijgen.

Conclusie

De aanbieders die aangeven een probleem te hebben met de hoogte van de PGB-tarieven zijn allemaal kleine aanbieders die in 2015 uit de regionale inkoop geen budget hebben om klanten ZIN aan te bieden. Zij voelen zich veroordeeld tot het werken met een PGB. Uit de consultatiegesprekken blijkt verder dat:

- zij hun onderneming starten met de overtuiging om het vooral anders te doen dan de grote(re) aanbieders;
- zij vanuit deze overtuiging moeite lijken te hebben met het afschalen van zorg. Zij hebben dan ook in verhouding tot het aantal klanten veel en hoog geschoold personeel in dienst;
- zij vooral hulpverlener zijn en moeite hebben met voeren van een goede bedrijfsvoering waarbij kosten en risico's worden geminimaliseerd.

4. Advies

1. De bestaande PGB-tarieven blijven hanteren. Op basis van de analyse van de tarieven aan de hand van het model van Q-consult en de consultatiegesprekken concludeert de werkgroep dat de gehanteerde tarieven niet irreëel zijn. We plaatsen daarbij de opmerking dat de tarieven voor aanbieders echter niet financieel aantrekkelijk zijn. De aanbieders die nu aangeven een probleem te hebben met de hoogte van de PGB-tarieven, zijn allemaal aanbieders die nu geen zorg in natura kunnen leveren. Zij hebben:
 - geen raamovereenkomst
 - of een raamovereenkomst en geen uitvoeringsovereenkomst
 - of een raamovereenkomst en een uitvoeringsovereenkomst zonder budget
 Al deze aanbieders geven aan na 2016 te willen gaan voor het leveren van zorg in natura. Voor deze aanbieders is het probleem dan opgelost.
2. De werkwijze met betrekking tot het toepassen van de hardheidsclausule te verlengen met maximaal een half jaar. Inherent aan het toepassen van de hardheidsclausules hoort dat dit bij incidentele gevallen is. Tot dusver is de hardheidsclausule beperkt toegepast:

Gemeente	Hardheidsclausule
Echt-Susteren	1
Leudal	0
Maasgouw	1
Nederweert	0
Roerdalen	1
Roermond	4
Weert	5
CJG	2
3. Voor de Wmo wordt voorgesteld het mandaat van besluitvorming door de afdelingshoofden te verlengen. Voor de Jeugd blijft de bevoegdheid bij het CJG.